

ชื่อวิทยานิพนธ์	: รูปแบบการบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ของ คณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี
ผู้วิจัย	: พระครูศรีสิทธิการ (สมใจ ธรรมเวที)
ปริญญา	: พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	
	: ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช B.A., M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)
	: พระระพิน พุทธิสารโร, B.A., M.A., Ph.D. (Buddhist Studies)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๘ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคทางการบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (๒) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (๓) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ของคณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธีทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๘ รูป/คน และสนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๑ รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาความ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัย ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๗๕ ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ปัญหาอุปสรรคการบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แก่ (๑) บุคลากรมีขั้นตอนการทำงานไม่เป็นทีมงาน ขาดภาวะผู้นำในการทำงานเพื่อเผยแผ่ การทำงานมีอยู่ในวงจำกัด ส่งผลให้การทำงานไม่ประสบความสำเร็จ (๒) ขาดงบประมาณในการบริหารทั้งบุคลากรและการใช้จ่ายซื้อวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้งานในสำนักงานเพื่อส่งเสริมการเผยแผ่ในยุคโลกาภิวัตน์ (๓) ขาดวัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเผยแผ่ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ ทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ โทรศัพท์มือถือสิ่งพิมพ์ไม่มี (๔) การจัดการเพื่อส่งเสริมการเผยแผ่ของคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรีไม่สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองที่เปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ประชาชนไม่เกิดศรัทธาเลื่อมใสในการดำเนินการเท่าที่ควร

๒. หลักพุทธธรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้ตามหลักพุทธลีลาการสอนของพระพุทธเจ้าที่ทรงปฏิบัติมานั้นก็คือการสั่งสอนอนุศาสนีปาฏิหาริย์ส่งเสริมให้เกิดแรงบันดาลใจประกอบด้วย

สันตัสสนา คำสอนทำให้เกิดความเข้าใจชัดเจน สมาทปนา คำสอนทำให้เกิดความตั้งใจสมาทานปฏิบัติ ตาม สมุตเตชนา คำสอนทำให้เกิดความมองอาจกล้าหาญ สัมปหังสนา คำสอนทำให้จิตใจเกิดความร่าเริง แจ่มใส สำหรับทฤษฎีการจัดการเพื่อการบริหารการเผยแผ่ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม นอกจากนี้ สำหรับทฤษฎีเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วยผู้ส่งสาร สาร ช่องทาง และผู้รับสาร

๓. การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ของคณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ (๑) การวางแผน พระสังฆาธิการต้องจัดบุคลากรที่มีความรู้ความถนัด ติดตามผลงาน รายงาน ผล นำเสนอผลงาน ให้ความรู้ ให้ความเข้าใจ ความชัดเจน การบริหารทรัพยากรของวัดอย่างมั่นคง ปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวง (๒) การจัดองค์การ พระสังฆาธิการปฏิบัติตามโครงสร้างแบบบูรณาการ ส่งเสริมวัดให้เป็นสำนักเรียน สำนักปฏิบัติธรรม เป็นศูนย์กลางการอำนวยความสะดวกแก่สังคม เป็นแหล่งข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณร ตั้งอยู่ในศีลาจารวัตร อังมมังงม สอดคล้องตามกฎระเบียบวินัย ตลอดทั้งญาติโยมได้ศึกษาค้นถุระและวิปัสสนาธุระ (๓) การสั่งการ พระสังฆาธิการ กำกับดูแลการจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยกฎระเบียบ ปกครองบรรพชิตและคฤหัสถ์ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ อบรมสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและ คฤหัสถ์ ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ประชาชนในท้องถิ่น (๔) การประสานงาน พระสังฆา ธิการมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่สังคม ทั้งสงเคราะห์ อนุเคราะห์ สนับสนุนศาสนกิจทั้งปวงให้ เป็นไปอย่างถูกต้อง จัดประชุมสัมมนาเชิงวิชาการแก่บุคลากรอย่างน้อยปีละ ๓ ครั้ง เมื่อเป็นเช่นนั้น บุคลากรที่ได้เรียนเรียนรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้องแล้ว ก็สามารถมาช่วยเหลือแบ่งเบาภาระการงานได้ ส่งเสริมพิธีกรรมแบบเรียบง่ายตามจารีตประเพณีท้องถิ่น ตลอดทั้งปรับปรุงขั้นตอนพิธีการให้เข้ากับ ยุคโลกาภิวัตน์ (๕) การควบคุม พระสังฆาธิการ กำกับดูแลการบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้อง มีความเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์แก่สังคม ส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายทำหน้าที่ถูกต้อง ตามกฎระเบียบ ด้วยการติดตามดูแลบุคลากร ทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลการสื่อสาร รวมทั้งมี การบูรณาการบริหารทั้งการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการประสานงาน ให้อยู่ในกรอบ กฎระเบียบ พระธรรมวินัย ส่งเสริมการปฏิบัติสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน

Dissertation Title : The Model of Buddhism Dissemination Management in the Globalization Age of the Sangha Order in Nonthaburi Province

Researcher : Phrakhrusrisidthikarn (Somjai Dhammavetdhi)

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Management)

Dissertation Supervisory Committee

: Asst.Prof.Dr.Thatchanan Issaradet B.A., M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

: Phra Raphin Buddshisaro, B.A., M.A., Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 8, 2016

ABSTRACT

The Objectives of this research were 1. To study the general problems of Buddhism dissemination management. 2. To study Buddhist doctrines, concepts and theories related to the Buddhism dissemination management and 3. To study the Model of Buddhism dissemination management in the globalization age of Sangha Order in Nonthaburi Province.

Methodology was the mixed methods. The qualitative research collected data with structured in-depth-interview from 18 key informants by face-to-face in-depth-interviewing and from 11 participants by focus group discussion, analyzed data by descriptive interpretation. The quantitative research collected data with questionnaires from 175 samples, analyzed data with descriptive statistics; frequency, percentile, mean and standard deviation.

Findings were as follows:

1. Problems of Buddhism dissemination management were; (1) personnel confronted with many steps of working without tea work, lacking of leadership for Buddhism dissemination, working in limited circle causing unsuccessful work, (2) lack of budget for management both personnel and equipment and office materials to promote Buddhism dissemination in the age of globalization. (3) Lack of material, equipment and tools for the pro-active and active promotion of Buddhism dissemination. Lack of computers, internets, radio, (4) Buddhism dissemination of Sangh Order in Nonthaburi did not coincide with the social, economical, political and

administrative condition that were always changing in the age of globalization causing people not having faith in the operation as it should be.

2. Buddhist concepts and theories related to the Buddhism dissemination management were that administrators followed Buddha's methods of teaching that induced faith and clear understanding of Buddha's Dhamma that included four styles of teaching: Santasana; elucidation and verification, Samatapana; inspiration towards the goals, Samuttachana; encouragement, Sampahangsana; filling with delight and joy. Theory for the management of Buddhism dissemination was that planning, organizing, directing, coordinating and controlling and communication theory consisting of sender, message, channel and receivers

3. Management of Buddhism dissemination in the age of globalization of Sangha Order in Nonthaburi Province was that (1) planning; administrative monks assigned the knowledgeable persons to monitor, to report to present, to educate, to comprehend the resources management in order to avoid all dangers, (2) organizing; administrative monks followed the integrated structure to promote monasteries to be the centers of education, Dhamma practice, centers of facilities for society data bases of local culture, encouraging monks and novices to behave nicely according to the rules and regulations, supporting lay people to practice Dhamma studies and insight meditation, (3) commanding; administrative monks controlled and managed the religious properties according to the rules and regulations of each monasteries, managed to order monks and lay people to abide by the rules of laws, trained and taught monks and lay people, and taught Buddhism to local people, (4) coordinating; administrative monks had duties to facilitate the society with support, helping and organizing all activities to be in line with the rules. There should be workshop for personnel regularly at least 3 times a year. Personnel who underwent the training would come to help the monasteries in one way or another. There should be more cultural promotion and adaptation of Buddhist virtues to maintain the simple rituals in the age of globalization. (5) controlling; administrative monks must sacrifice one selves for the benefits of society, promoting all concerned to abide by the rules and laws, monitoring personnel, budget, construction materials, communication devices, integrating planning, organizing, directing and coordinating along the rules and

regulations, promoting all concerned to be in line with the rules and regulations, Dhamma-Vinaya, and promoting people to practice calmness and insight meditation.